

LRKSA OFICIALUS ORGANAS, KATALIKISKAI
TAUTISKOS MINTIES SAVAITRASTIS
Prenumerata metams \$2.00, pusmečiui \$1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas: Wilkes-Barre 3-4711

GARSAS

Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1919

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

No. 25.

KETVIRTADIENIS, BIRŽELIO-JUNE 24, 1954

VOL. METAI XXXVIII

Sveikiname LRKSA 59-ji Seimą!

Dienos Klausimai Pasaulio Lietuvių Žinios

Veda BALYS BRAZDŽIONIS

Birželio 25-tą į U. S. atvyko Anglijos premjeras Winston Churchill ir užsienio reikalų sekretorius Eden. Jie turės svarbius pasitarimus su prezidentu Eisenhower, valstybės sekretorium Dulles ir kitais aukštais pareigūnais.

Jau kuris laikas U. S. ir Anglijos augstieji pareigūnai nesutaria svarbiais klausimais. Genevoj konferencija jau beveik pajrusi. Kaip jau iš anksto buvo pramatyta, raudonieji atvyko ne susitarti, tik ginčytis ir varyti propagandą. Indokinijoj raudoniešiams sekasi ir jie paėmė savo kontrolėn daugiau ir daugiau teritorijos. Korėjos problema irgi neužbaigta.

Pats U. S. prezidentas Eisenhower spaudos konferencijoj birželio 16-tą paaiškino, kad U. S. ir Anglijos vadų konferencijoj bus praktiškai paliestos visos aktualės pasaulinės problemos, įnįmant pietrytinės Azijos krizę, Centrinės Amerikos ir Europos reikalus. U. S. ir Anglijos atsakomieji vadai neslepia savo planų, kad jeigu Prancūzija ir Italija vis atidėlios Europos bendrosios armijos pakto ratifikavimą, tai U. S. ir Anglija savo pagelbą nukreips Vokietijai ir kitoms šalims jau ratifikavusioms minėtą paktą. Atidėlioti ir žaisti neverta. Sovietų Rusijos ir jos satelitų įžulimas, pasidėkojant vakariečių nesutarimui ir perlėtai akcijai, didėja su kiekviena diena.

Pereitą savaitę Centrinės Amerikos valstybėje Guatemala, turinčioj apie tris milijonus gyventojų, prasidėjo neramumai. Grupė augstųjų armijos karininkų pasiuntė prezidentui Jacobo Arbeno Guzman ultimatumą reikalauti, kad būtų atstatyti demokratijos principai, atšalinami komunistai, arba atsistatydinti. Vyriausybė atkartotinai skelbė per radio, kad tokio ultimatumo negavusi. Vienok netrukus pasirodė svarbesnių žinių. Pulkinko Armas vadovaujama iš tremtinių sudaryta armija, siekianti apie 5000 vyrų, iš Honduras ir kitų kaimyninių šalių įsiveržė Guatemalon ir trumpu laiku užėmė svarbius uostus ir kitus strateginius punktus. Guatemalos raudonoji vyriausybė tuoj atsikreipė į Jungtines Tautas, kad apgintų nuo "agresorių". Maskva ir visi kiti raudonieji labiausia kaltina Jungtines Amerikos Valstybes. Šios šalies atstovas Jungtinėse Tautose p. Lodge kategoriskai atsikirtė, kad čia jokios svetimos agresijos nėra, o tik pačių guatemaliečių sukilimas prieš komunistinę vyriausybę.

Birželio 18-tą Prancūzija susilaukė naujo ministerių kabineto, kurio priešakyje stovi radikalus socialistas Pierre Mendes France. Jį kabinetas parlamente gavo net 419 balsų, prieš balsavo 47 atstovai, kiti susilaikė. France taipgi paėmė ir užsienio reikalų ministerio vietą, kurią ilgą laiką užėmė katalikų vadas Georges Bidault. France laimėjo daugumą iškilmingu pažadu per vieną mėnesį užbaigt karą ir atsiekti taiką Indokinijoj, o jeigu nepavyks tą padaryti, tai rezignuosias. Už Frances kabineta balsavo komunistai, kurie nors būdami prancūzais palaiko dvasinius ryšius su Maskva ir su viso pasaulio komunistais. Net pagerbiant Dien Bien Phu tvirtovės didvyriškai žuvusius kareivius, komunistai parlamente atsikakė atsistoti kartu su kitais atstovais. Patys prancūzų patriotai ir užsienio ekspertai pramato, kad Frances kabineto dienos yra suskaitytos.

LRKSA Nauji Nariai

Šią savaitę Susivienijimo centras įregistravo šiuos naujus narius:

179 kp. E. St. Louis, Ill.—Urban, Frank A. (Juv.)	Kimutis
179 " E. St. Louis, Ill.—Matulevičius, Vladas	"
179 " E. St. Louis, Ill.—Matulevičius, Daila (Juv.)	"
179 " E. St. Louis, Ill.—Matulevičius, Jonas (Juv.)	"
101 " Chicago, Ill.—Šatkevičienė, Vanda	Lipčienė
101 " Chicago, Ill.—Račkauskas, Leonas	"
101 " Chicago, Ill.—Vieraitis Adeltė	"
101 " Chicago, Ill.—Vieraitis Juozas	"
101 " Chicago, Ill.—Brazdžionis, Kazimiera (Juv.)	"

REIKALINGA STENOGRAFIŠTE

Susivienijimo centro ofisui reikalinga stenografistė. Darbas pastovus ir geras atlyginimas. Pageidaujama, kad mokėtų abi kalbas—lietuviškai ir angliškai. Dėl sąlygų ir susitarimo kreipkitės į centro ofisą: 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.; telefonas: VA 3-4711.

Žinios

LIETUVA. Rusai atkeldinti iš Rusijos jaučiasi labai gerai ir nerodo jokio noro grįžti į savo tėvynę. Santykiai rusų su lietuviais yra labai šalti.

— Iš Vilniaus radio pranešimų darome išvadą, kad lietuvių sodybos daugely vietų yra užžėgę ar sugriautos kolchozininkų: pastatai suardyti ir nuvežti į kolchozų centrus.

— Sakų rajono kolchozo darbininkai pernai tegavo vos po pusę kilogramo grūdų už darbo dieną. Pinigų nei cento. Kolūkiečiai negavo nei pašaro savo gyvuliams.

— Panevėžio buvęs vienuolynas yra užimtas raudonosios armijos, o mokininių bažnyčia pavesta sandėliui. Šv. Petro ir Povilo bažnyčia dar beveikia.

— Mariampolėje buvo iš klebonijos pašalintas klebonas ir ten apsigyveno rusų kariai. Bažnyčia dėl nesumokėtų mokesčių, kurie siekia kelių tūkstančių rublių už metus, buvo uždaryta, o klajokliai, kurie ten gyvena, pasitraukė į kaimus, atidaryta.

— Telšiuose veikia tik viena bažnyčia, visos kitos uždarytos.

SIBIRAS. Sibire kartu su iš tremtais lietuviais yra įkalintas Sovietų maršalas, dalyvavęs Berlyno užėmime, nuteistas 15 metų. Pirmą nusagstė krūtine ordinais, o kai atliko kas reikia komunistų įgyvendinimui, tapo eilinis Sibiro kalnys.

— Vorkutoje, Sibire, tarp 1500 moterų stovykloje esą šios lietuvių: V. Bernatavičienė, nuteista 20 metų, Lietuvoj paliko tris vaikus; Valė Švirsklytė, kilusi nuo Pagėgių; Mėta Vytenis iš Šilutės, nuteista 10 m. kalėti. Lietuvių moterų ten yra apie 50, kuriuos tarpusavy labai gerai sugyvena ir nelaimė padeda viena kitai, kaip tikros seserys.

— Volodgos pereinamajam kalėjime kurį laiką buvo keturios jaunos lietuvaitės, vos po 20 metų amžiaus, nuteistos po 25 metų kalėjimo už partizanų remimą Lietuvoje.

V. VOKIETIJA. Kaiserlaivono daliniuose tragiškai žuvo du lietuviai: Augustas Kriauza ir Alfonsas Vorininkas.

— Memmingene veikia lietuvių choras vardu "Darna", kuris jau keletą kartų pasirodė savai visuomenei ir gegužės 12-tą davė koncertą vokiečių pabėgėliams.

ANGLIJA. Londone išėjo pabaltiečių žurnalas anglų kalba vardu "East and West". Lietuvių gyvenimo skryji redaguos prof. Zymantas. Daug medžiagos jame telpa apie Lietuvą, jos problemas; žurnalo turinys aukšto intelektualinio lygio.

ITALIJA. Romoje pasirodė kun. Mincevičiaus suredaguotas lietuvių informacijos biuletėnis italų kalba.

— Salesiečių įsteigtas Don Bosko Institutas turi gražų būrėlių mokinį, kuriuos auklėja lietuviškoji dvasioji ir mokina įvairių tautinių šokių, dainų, giesmių. To instituto direktorium yra kun. Želiasukas, kuris šiuo metu lankosi Chicagoje, verbuodamas lietuvių vaikus į šią mokyklą ir renka aukas, steigia šalpos būrelius.

baigė šeši lietuviai ir gauna bakalaurų laipsnį: B. Orvidaitė, V. Krikščiūnas, V. Petrauskas, V. Lapatinas, Neimanaitė ir M. Kvedaras. Geriausios sekmės gyvenime ir dirbti Lietuvai tėvynėi!

CHICAGO. Lietuvos Vyčiai yra nuoširdžiai dėkingi p. S. Barcus už leidimą paminėti birželio įvykius radio programoje.

— Aukštąją Lituaniškos mokyklą baigė 92 mokiniai. Per pabaigtuves mokiniai suaukojo \$85 Vasario 16 gimnazijai.

— Žurnalistas Jonas Vaidelys šiemet šventčia 35 metų spaudos darbo sukaktį, o Jonas Janulaitis 20 metų. Linkėtina sekmės didžiajame spaudos darbe!

— Amerikos laisvės šventės Liepos Ketvirtą—gražiai ruošiasi atšvęsti Lietuvos Vyčiai Justice Parke, prie Kean Ave. Viso šventės ir vyčių kuopos nariai kviečiami dalyvauti.

— Nako muzikos studija turėjo gražų pasirodymą birželio 6 diena.

Pagal Inf. Tarnybos sugestijas, grupė lietuvių Italijoje išgavo leidimą leisti lietuviškas informacijas italų kalba. Po ilgo pastangų š. m. gegužės 7 d. Romos tribunolas paskelbė nutarimą, kuriuo leidžiama italų kalba leisti lietuviškas informacijas.

JAV. Žiniomis iš New Yorko, pabėgusi lietuvaitė iš Klaipėdos žvejų laivo į Daniją, tai gabi 23 m. amžiaus Stepa Rapolytė. Ji sumaniai apėjo rusų čekistus, paspruko į laisvą pasaulį ir netrukus atvyks į Ameriką.

— Detroito universiteto profesorius Padalskis, buvęs 1941 m. Lietuvos laikinosios vyriausybės narys, yra paskirtas vesti "Amerikos Balsas" programą Vakarų Vokietijoj, o plk. K. Grinius parvykęs iš ten vadovaus rusų kalba anti-sovietinei propagandai New Yorko.

— Dailininko A. Galdiko meno paroda New Yorke praėjo gana sėkmingai; net didieji laikraščiai, kaip "New York Times", "Art Digest", "New York Herald Tribune" labai gražiai aprašė.

— Urbanos universitetą šiemet

Neustadte (Holst) įsisteigė Lietuvių Katalikų Moterų Draugija, kuri nori ypatingai dėmesį atkreipti į mūsų ligonius, vargšus, našlaičius ir kitus nelaiminguosius mūsų tautiečius, kuriems norėtų patarnauti, palengvinant jų sunkią būtį.

USA PREZIDENTO EISENHOWER ŽODIS PABALTIEČIAMS

New York (LAIC).—Jungtinių Amerikos Valstybių Prezidentas Dwight D. Eisenhower, New Yorko valstijos gubernatorių Thomas E. Dewey ir New Yorko miesto mayoras, Robert F. Wagner, lietuviams, latviams ir estams birželio 13 d. Town Hall minėjusiems 1941 m. sovietų įvykdytus nusikaltimus Baltijos kraštų tremimams, per Amerikos Lietuvių Informacijos Centrą atsiuntė šiuos pareiškimus:

failed to extinguish the spirit of national independence.

We are resolved to continue to do all that we can to establish in the world conditions under which these countries will regain and retain their freedom.

Dwight D. Eisenhower

(Vertimas)

Visus dalyvaujančius pirmųjų masinių deportacijų iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos trylikos metų sukakties proga Baltijos valstybių laisvės manifestacijoje, prašau priimti mano širdingus sveikinimus. Mūsų tikėjimą, kad Baltijos tautų laisvė bus atstatyta, parodo mūsų prisirišimą prie pagrindinių laisvės principų, kurių pagrindais susikūrė amerikiečių tauta. O tai sustiprina Baltijos kraštų pavyzdys, kur atkakliausia teroro ir deportacijų politika neįstengė užgniaužti tautinės nepriklausomybės dvasią ir laisvės principus, iš kurių Amerikos tauta buvo išaugusi.

THE WHITE HOUSE
Washington, D. C.

Please convey my warm greetings to everyone participating in the Baltic States Freedom Rally on the thirteenth anniversary of the first mass deportation from Estonia, Latvia and Lithuania. Our faith that freedom will be restored to the Baltic peoples reflects our devotion to those fundamental principles of liberty and freedom on which the American nation was founded. It is reinforced by the stirring example of the Baltic countries, where the harsh policies of terrorism and deportation have

Dwight D. Eisenhower

Įdomūs Seiminiai Parengimai

BAZNYTINĖS ISKILMĖS

Sekmadienį, birželio 27-tą, Sv. Jurgio bažnyčioje, 3300 So. Lituania Ave., Chicagoje, 10:45 ryte prasidės iškilmingos 59-tojo seimo atidarymo bažnytinės pamaldos. Mišias laikys Susivienijimo dvasios vadas KUN. J. F. BALTUSEVIČIUS.

Pamokslą pasakys buvęs Susivienijimo dvasios vadas, organizacijos garbės narys, Lawrence, Mass., Sv. Pranciškaus parapijos klebonas PRELATAS PRANAS M. JURAS.

Pirmadienį, birželio 28-tą, toj pačioj Sv. Jurgio bažnyčioj bus atlaikytos Mišios už mirusius Susivienijimo narius. Prasidės 8-tą valandą ryte.

DAINŲ ŠVENTĖ

Birželio 27-tą, po iškilmingų pamaldų, atstovai ir svečiai vyks į Justice Park, kur įvyks didelė dainų šventė. Programa prasidės 3:00 P. M. ir ją išpildys Chicago ir apylinkių Vargoninkų Sąjungos provincijos chorai, kuriems į talką ateis ir kiti chorai.

Dainų šventė su gegužine (pikniku) ruošia bendromis jėgomis LRKSA Chicago apskritys bei Amerikos Lietuvių Sąjunga. Šventės programoje dalyvauti kviečiami visi susivienijimo nariai ir jų šeimoms. Šventės organizatorių sąrašas bus paskelbtas L. R. K. Susivienijimo ir jo šeimoms.

SEIMINĖS SESIJOS

Sesijos bus laikomos La Salle viešbučio svetainėje, (La Salle ir Madison gatvės). Šiame viešbutyje taipgi apsisistos dauguma iš kitų kolonijų atvykusių atstovų ir svečių. Pirmoji seimo sesija prasidės pirmadienį, birželio 28, 9 val. ryte.

Sesijų tvarką nustato mūsų organizacijos konstitucija.

SEIMINIS BANKIETAS

Antradienį, birželio 29-tą, 7:30 vakare, to paties La Salle viešbučio Grand Ballroom salėj (kuri yra šaltu oru vėdinama), 19-tam aukšte, įvyks seiminis bankietas. Tikietai vienam asmeniui \$6.00. Bus graži programa ir bus pagerbti VLIKo pirmininkas gerb. prel. Mykolas Krupavičius, Vincas Kvetkus, kuris per 30 metų yra Susivienijimo Vykdomosios Tarybos nariu ir Leonardas Šimutis, kuris per 20 metų be pertraukos sėkmingai pirmininkauja Susivienijimui. Kalbėtojai bus: J. E. vyskupas V. Brizgys, Lietuvos konsulas P. Daužvardis, centro dvasios vadas gerb. kun. J. Baltusevičius ir kiti.

Bilietus į bankietą užsisakyti iš anksto ir jų bus galima gauti pas komiteto pirmininkę p. Albiną Poškienę (6606 S. Washenaw Ave.; telef. HE 4-2374); "Draugo" redakcijoje; pas kuopos finansų raštininkus (Chicagoje); J. Karvelis knygyne (3322 S. Halsted St.) ir Dainų Šventėje bei gegužinėje (piknike) prie atskiro stalo.

NAKVYNE IR SUSISIEKIMAS.

Svečiai atvykę iš kitų miestų galės apsisotinti pas savo pažįstamus Chicagoje arba La Salle viešbutyje. Apie kambarių kainas viešbutyje ir kitas sąlygas galima smulkiai sužinoti pas savo kuopos finansų raštininkus.

Svečių patogumui yra nusamdytas 35 vietų autobusas, kuris galės nuvežti svečius iš La Salle viešbučio į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią (pamaldoms), o iš ten į Dainų šventę bei gegužinę (pikniką) ir vėl atgal į La Salle viešbutį.

SEIMINĖS AUKOS

Kaip jau įprasta ir virtė tradicija, kiekvienas mūsų organizacijos seimas susilaukia aukų. Aukotojai siūsdami nurodo, kuriam tikslui aukas skiria. Tokių tikslų turime nemažai. Kas nori aukuoti Susivienijimo Labdarybės Fondui—šelpimui senų ir suvargusių organizacijos narių; kiti savo aukas skiria Amerikos Lietuvių Tarybai, Bendrajai Amerikos Lietuvių Šalpos Fondui ir kitiems aktualiems reikalams.

Sveikinimus ir aukas siunčiant patartina adresuoti šiaip: LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA CONVENTION, LA SALLE HOTEL, CHICAGO, ILL.

LIETUVIŲ R. K. SUSIVENIAMO AMERIKOJE OFICIALUS ORGANAS GARSAS Išleista ketvirtadieniais Redaguoja MATAS ŽUJUS

PRENUMERATOS KAINA: Jung. Ara. Valst. metams \$2.00, pusel metų \$1.00; užsienietėse metams \$3.00 Skelbimų kainos sulig pareikalavimu

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS" Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America

"GARSAS" 73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa. PHONE: Wilkes-Barre 8-4711

LIETUVIŲ LITERATŪROS IR MENO DEKADA MASKVOJE

ELTA jau seniau yra davusi trumpą pavergtųjų lietuvių vardu 1954 m. kovo 4-15 d. d. Maskvoje suruoštos vadinosios "Literatūros ir meno dekados" turėjusios parodyti, kiek kraštas yra surisintas ir subolševikintas. Norėdami pagrindiniai propagandiniai kovai prieš supažindinti su bolševiku vartojamomis per meną ir literatūrą komunistiniam skelsti priemonėmis bei metodais, čia duodame muzikos ir radijo specialisto Jono Girdžiaus Klausūto tuo reikalu parašytos recenzijos ištraukas.

Politika ir menas. Vilniaus radijo komentatoriaus iš Maskvos dekadą vadino pakaitomis "lietuvių kultūros šventę" ir "visalaudinė šventę". O teisingiausias pavadinimas išėjo ir po dekados: "ataskaita prieš Maskvą". Ta proga norėčiau priminti, kad šis—keturioliktaisi Lietuvos Nepriklausomybės netekimo metais—įvykęs spektaklis! Sovietų pusėje šis tas pasikeitė. Neaiškios aplinkybėmis šio dienas baigė politinio meno "vyriausiasis tarybinis" ir "pauzės" laikotarpis. Masė to: Net

...tikimais. Bene trejus metus prieš tai apie ją imė kalbėti agitpropas. Numatyta dar kelis metus apie ją kalbėti. Pilti iš tuosios į kiaušį lėgėsi laiką ne bolševikų propaganda nesugeba. Todėl čia samoningai pakliama proga sukurti teigiamą faktą, idant propagandos miglos trėtų kristalizuotis apie ką nors konkretaus. Lietuvis kraštas, nepaisydamas visų vėgų ir sunkumų, toliau gyvena, jautriai reaguoja ir savo tautinius reikalus. Ir tautiniai jausmai čia apskelbiami. Parodyti, išgarsinti savo meną tarp svetimųjų, pastrodyti, lyginti su kitais.

Pavergtoje Lietuvoje

MIRĖ IR ARKIVYSKUPAS M. REINYS

Gautosiomis iš Lietuvos žiniomis, Vladimiro kalėjime prie Maskvos, neišlaikęs bolševikinio kalinimo sąlygų, mirė pasižymėjęs lietuvių vaivaišas, buvęs užsienio reikalų ministeris ir Vytauto Didžiojo Universiteto profesorius, arkivyskupas H. Reiny. Apie jo mirimą yra gausi žinia ir Vilniaus vyskupijos dvasiniui.

Tuo būdu laisvuosius Vakarus pasiekusios skirtingai kelias žinios apie Kaišiadorių vyskupą Teofilą Matulionį mirty ir arkivyskupo M. Reinio likimą pasitvirtina, tik nesutampa žinios apie dekaną Mironą. Tame pačiame Vladimiro kalėjime, 120 mylių į šiaurę nuo Maskvos, mirė karys Frank Kelly savo atsiminimuose, kuriuos išspausdino britų "Empire News" š. m. kovo 7 d. numeryje, pasakoja, kad buvęs ministeris pirmininkas dekanas Vl. Mironas numiręs ant jo rankų. Lietuviai dvasininkai nesitikėjo gyvi išsivesti iš kalėjimo, nepaisant to, buvo labai ramūs ir dažnai guosdavo kitus. Tai buvo puikus žmogus,—rašo Kelly,—kurių jis niekad nemirė. Jie dalindavosi su kitais ką turėdami.

Lietuvų smarkiau pradėtas vykdyti "turizmas", kurį Vilniaus radijas š. m. gegužės mėn. 5 d. pranešė vadina "jauniausia Lietuvos sporto šaka". Mat, vis daugiau atsiranda ekskursijų ir turistų iš broliškųjų respublikų. Š. m. vasarą "čia atvyks jauni turistai iš Ukrainos, Azerbaidžano, Gruzijos, Sverdlovsko". Tam tikslui "stoją rikiuotėn" turistinė stotis, o "sezoniškos bazės" atidarytos Vilniuje.

LIETUVIŲ DELEGACIJOS ŽYGIŲ WASHINGTON'E

Washington, D. C., birželio 18.—Šio mėnesio 17 dieną, 11 val., Valstybės sekretoriaus padėjėjas Europos reikalams, Livingston Merchant, priėmė Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininką prelatą M. Krupavičių, ministrą P. Žadeikį, Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomojo Komiteto narius L. Šimutį, P. Grigaitį ir M. Vaidylą. Lietuvių Informacijos Centro direktorė M. Kizytė ir ALTO narių inžinieriu A. Rudį. Jų priėmimo dalyvavo taip pat Rytų Europos reikalų direktorius Thurston ir Baltijos valstybių bei Lenkijos sekcijos viršininkas Wedeler.

VLIKo pirmininkas plačiai išdėstė susijusius su Lietuvos išlaisvinimo reikalus. P. Merchant pridėjo juos išstudijuoti ir spręsti palankiai. Šia proga buvo pareikšta lietuvių tautos vardu nuosirdi padėka JAV prezidentui Eisenhoweriui, Valstybės sekretoriui Dulles, Vyriausybei ir Tautai už suteiktą ir tebetikimą paramą Lietuvai laisvinti ir kovoti su komunizmu. Pasikalbėjimas tęsėsi apie valandą ir dvidešimt minučių.

NEW YORKO GUBERNATORIUS T. DEWEY APIE BAIŠIOJO BIRŽELIO ĮVYKJUS

"Prieš keturiolika metų sovietinė Rusija, vykdydama savąją amėnų ir tautų teisių mindžiojimo politiką, jėga užėmė Baltijos valstybes—Lietuvą, Latviją ir Estiją. Nuo to laiko milijonai nelaimingų Baltijos respublikų vyrų ir moterų buvo paklikti į jų namų ir išstūti į vergų darbo stovyklas Sibire. Tose stovyklose neadaugelis ilieka gyvi, o išlikusieji pavertiami žmogaus griuvėsiais. Jungtinių Amerikos Valstybių valstybės, suderintai su visos pasaulio valia, visai teisingai atsiskė Baltijos valstybių inkorporacija į Sovietų Sąjungą pripažinti. Amerikos tauta žemė, jog tasai smurto akty yra už civilizuotų santykių ribų. Visa tai mes ypatingai stipriai jautiame, kad daugelis mūsų kaimynų, artimųjų bei draugų šioje valstybėje yra baltiečių kilmės vyrai ir moterys. Mes galime namus su jais jų skausmu dėl likimo, išlikusių jų kilmės krašto gyventojus, tarp kurių yra ir jų giminė.

Kaune, Priekulėje, Zarasuose ir kitur. Vasarą įaukta įvykdyti per visus rajonus estafetę, kurioje turės dalyvauti 8000 bėgikų ir mergelių. Po jos bus "šygta valintis" Vilniaus-Klaipėdos maršrutu Nerimi, Nemanu ir Kuršių mariomis" ir "bolševikinis respublikas"—susipažinti su Maskvos ir Kijevo įžymybėmis. Į kurotus prie Juodosios jūros pasileisti siunčiami iš Lietuvos tokie "lietuvių", kaip silkių gaudymo valdybos vaditinio tralerio botamanas V. Barinovas, kuris išsiūstas į Sinaido kurotoje pietų Kryme, kapit. G. Zudininas buvo gavęs "atilsinę" Piatigorsko kurotoje, etc.

Gautosiomis žiniomis iš anapus geležinės uždangos, šiuo metu visoje Sov. Sąjungoje ir jos satelituose vyksta Berijos šalininkų "medžioklė". Jei prie kurių negalima prikišti, tai tokie bent perkeliama kitur—"rehabilituoti". Ir Lietuva yra gausi apie 2,000 tokių turinčių "rehabilituoti" sovietinio saugumo pareigūnų, nepageldajamų Rusijoje kaip tarnavusių prie Berijos ir buvusių juo sandarbininku. "Sijojimas" vyksta ir Lietuvoje. Po Stalino mirties penktą kartą keičiamas vidaus reikalų ministras.

Jau "įvertinti" ir Lietuvos dailininkų kūriniai, kurie buvo pasiūti į Maskvos dekadą. Įvertinimo išklausti ir pasimokyti iš rusiškosios "kultūros" buvo pasiūta į Maskvą per 40 dailininkų. Rusai nusiskundė, kad "dar per mažai kūrinių, kurie vaizduoja šiandieninę lietuvių buitį ir darbą". Kalbas pasakė kultūros ministro pavaduotojas Cerniauskas, dailininkas A. Zmudzinaičius ir kiti.

Tą pačią dieną 4:20 val. popiet. VLIKo pirmininkas drauge su ALTO Vykdomojo Komiteto nariu P. Grigaitiu, M. Vaidyla ir Informacijos Centro vedėja p. Kizyte atsilankė pas JAV Astorijos Buto pirmininką (Spyker) Joseph Martin, Jr., ir pas mažumos vadą John McCormack. Kovojančios Lietuvos vardu VLIKo pirmininkas padėjo kiekvienam jų už teikiamą moralinę paramą Lietuvos išlaisvinimo reikalui, ir ypač už jų didelę pagalbą pravedant Kongrese žemumose Rūmuose nutarimą iširti Pabaltijio valstybių pavergimą.

Šio mėnesio 18 d. 12 valandą VLIKo pirmininką, du ALTO Vykdomojo Komiteto narius—P. Grigaitį ir M. Vaidylą—ir direktorę p. Kizytę priėmė JAV vice-prezidentas Richard Nixon, kuriam buvo pareikšta lietuvių vardu padėka už Lietuvos bylos rėmimą. Iš vice-prezidento kabineto augčiau paminėta grupė nuryko pasikalbėti pas JAV senatorių Paul H. Douglas.

Prieš aštuonius metus (rugpjūčio 5 d.) amerikiečių milijonas bombonešis Enola Gay ant 343,000 gyventojų miestą Hirošimos, Japonijoje, numetė atominę bombą, kuri viena sunaikino didesnę pusę miesto ir viena penktadalį jo gyventojų. Po vienos savaitės Japonija kapituliavo. Besidžiaugiant Ramiojo Vandenyno Kero pabaiga, Hirošimos ir Nagasaki bombardavimai buvo užmiršti. Tačiau po kurio laiko pradėję žiūrėti bombų padarinius patys amerikiečiai išsigando. 1945 metais prezidentas Trumanas nedelsdamas pasiūlė pasaulinę atominės bombos kontrolę ir pareikalavo, kad Kongresas būtų perleista visa JAV federalinės vyriausybės žinioje esančios atominės energijos kontrolė. Sekančiais metais JAV-bių pasiūlymas dėl tarptautinės prižiūros buvo įteiktas tada vos be siorgianizacijoms Jungtiniams Tautoms. Sovietų Sąjunga plana atmetė kaip pažeidžiantį jos suverenumą ir norą kontroliuoti jos pramonės našumą. Tada pradėjo jo atominio ginklavimosi lenkybės. Nesant tarptautinės kontrolės, Jungtinės Amerikos Valstybės visomis jėgomis vysto atominę ginklą savo ir laisvojo pasaulio apsaugai.

PIRMASIS ATOMINIS BOMBOŠ PANAUDOJIMAS

Prieš aštuonius metus (rugpjūčio 5 d.) amerikiečių milijonas bombonešis Enola Gay ant 343,000 gyventojų miestą Hirošimos, Japonijoje, numetė atominę bombą, kuri viena sunaikino didesnę pusę miesto ir viena penktadalį jo gyventojų. Po vienos savaitės Japonija kapituliavo. Besidžiaugiant Ramiojo Vandenyno Kero pabaiga, Hirošimos ir Nagasaki bombardavimai buvo užmiršti. Tačiau po kurio laiko pradėję žiūrėti bombų padarinius patys amerikiečiai išsigando. 1945 metais prezidentas Trumanas nedelsdamas pasiūlė pasaulinę atominės bombos kontrolę ir pareikalavo, kad Kongresas būtų perleista visa JAV federalinės vyriausybės žinioje esančios atominės energijos kontrolė. Sekančiais metais JAV-bių pasiūlymas dėl tarptautinės prižiūros buvo įteiktas tada vos be siorgianizacijoms Jungtiniams Tautoms. Sovietų Sąjunga plana atmetė kaip pažeidžiantį jos suverenumą ir norą kontroliuoti jos pramonės našumą. Tada pradėjo jo atominio ginklavimosi lenkybės. Nesant tarptautinės kontrolės, Jungtinės Amerikos Valstybės visomis jėgomis vysto atominę ginklą savo ir laisvojo pasaulio apsaugai.

PIRMOJI MOTERŲ TEISIŲ KONVENCIJA

1848 liepos 19 d. Seneca Falls, netoli Syracuse, New Yorko valstybėje, buvo pradėtas judėjimas, kuris galiausiai privedė prie Konstitucijos priedelio, kuris suteikė Amerikos moterims teises balsuoti. Konvencija buvo suburtas Seneca Falls, New Yorko valstybėje, 1848 m. liepą. Moterys prisipažino perdug mažai susigaudančios parlamentarinės painios. Kadangi pasigarsinimas apie konvenciją pasirodė tik vietiniame laikraštyje, konvencijoje dalyvavo daugiau šiaurais draugai bei kaimynai. Tačiau, vėliau ji susilaukė dėmesio. Jos paskelbta "Declaration of Sentiments" buvo pasirašyta už liū šimtų moterų ir vyrų ir užtikrinama, kad moterys turi turėti lygias teises su vyrais: pilietinės atžvilgiu, nuosavybės, algų ir savo vaikų auklėjimo. Dar prieš Pilietinį karą buvo sukviestos kelios tokios konvencijos, o po karo, šitokie suvažiavimai tapo kasdienybė. Vakaruose Rūmuose nutarimą iširti Pabaltijio valstybių pavergimą. Galiausiai 1920 metais, praėjus 72 metams nuo Seneca Falls konvencijos, Kongresas priėmė 19 tą Konstitucijos Priedelį, kuris skambėjo: "JAV piliečių teisės negali būti pažeistos ar pakeistos Federalinės Vyriausybės ar paškiros valstybės, atsižvelgiant į balsuotojų lytį."

NAUJI LEIDINIAI

"DON KAMILIŲS MAŽASIS PASAULIS." Giovanni Guareschi. Sulietuvino A. Sabaliauskas. Su 38 autoriaus piešiniais. Išleido "Tėvų Kelias", Caracas, Venezuela, 1953 metais. Kaina \$3.50. Galima gauti "Gerso" administracijoje. "LE SORT DES ETATS BALTES." parašė Edouard Turauskas. Išleista 1954 m. Reutlingen'e. "LES MARTYRS DE LITHUANIE." Vyriausiojo Lietuvai Išlaisvinti Komiteto leidinys. Memmingen, 1954.

Estijos gyventojai bus išlaisvinti iš dabar jų slėgiančios priepaėdos. New Yorko valstybės gyventojai—šis esu tuo tikras—su širdingais simpatijomis birželio 13 dieną jungiasi su kilmės šalies iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos, kurie susirinkę į manifestaciją Baltijos valstybių laisvės reikalui.

KATALIKŲ ORGANIZACIJOMS

DR. A. JUSKA, Amerikos Liet. R. K. Federacijos sekretorius

PRANESIMAS NR. 1

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacija yra centrinė organizacija, kuri apjungia tiek paškiros Amerikos lietuvių katalikus, tiek jų organizacijas bei draugijas. Pirmoje eilėje Federacijai rūpi organizuoti katalikų veiklą, kuriai suaktyvinti nutarta skelbti mėnesinius pranešimus, kuriuose bus nurodoma, ką katalikų organizacijos artimiausioje ateityje numato suruošti, ir kaip ju susirinkimuose, suvažiavimuose reikėtų atkreipti dėmesį, kokiu būdu visa mūsų veikla rektu derinti ir stiprinti.

Sie metai yra lietuviškos spaudos metai. Mūsų susirinkimuose tek u visu rimtumu apsarvysti būdus bei priemones surasti naujų skaitvtojų katalikiškiems laikraščiams. Iš centro mes negalime nurodyti tai akcijai bendro plano, kadangi tai priklauso nuo vietos sąlygų. Mes tikime, kad tam kilniam darbu pasišventėliu netrūks. Mūsų šūkis šiems metams—Katalikas skaito katalikišką spaudą.

Bendruomenė

Centras retkarčiais gauna iš skvrių naujų užklausimų, kaip mes turėtume žiūrėti į Lietuvos Bendruomenės organizavimą? Primitina, kad mūsų du didieji vyrai—J. E. vysk. V. Brizgys ir prel. M. Krupavičius yra vieni iš tos bendruomenės kūrėjų. Katalikai bendruomenės organizavimu visuomet rėmė ir remia.

LRKSA Seimas

Amerikos lietuvių katalikų stipriausia apdraudos organizacija yra Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimas, kuris deka sumanių vadų sugebėjo visas šio krašto ekonomines krizes nugalėti ir tuo išaugoti gera lietuvių vardą valdžios aktyve. Jis yra sargiai apdraudęs visus lietuvių šeimų šeimoms, jam svarbu, kad visi draugai pas savus, katalikai pas katalikus. Iš kitos pusės, mūsų visuomenei rūpi, kad Susivienijimas pagal galimumus dar daugiau paremtu savo aukomis mūsų katalikiškos akcijos reikalus. Tiems klausimams apsarvysti ir išrinkti naujus vykdomuosius organus yra šaukiamas Chicagoje Susivienijimo seimas š. m. birželio 28-30 ir liepos 1 d. Seimo programa bus įdomi, aktuali. Ta proga birželio 27 d. Justice Park, Ill., rengiama dainų šventė.

Kiti Seimai

Ateitininku Federacijos kongresas vyks š. m. rugšėjo 3, 4 ir 5 Chicagoje. Ateitininkai Lietuvoje buvo stipriausia, pajėgiausia inteligentų katalikų organizacija. Federacija, į kurią įeina moksleivių, studentų ir senkraičių sąjungos, gražiai ir sėkmingai veikia, pilnai užsitarnauja mūsų visiškos paramos. Kunigu Vienybės seimas yra du numatomas rugšėjo 15 diena, Janerio 130 puslapių knyga su Philadelphiaje. Kaip ir kiekvienais metais, tuvos vaizdų.

GIMTOSIOS ŽEMĖS ILGESYS

Koks gyvas tu, didelis ir koks sunkus, Gimtosios žemės ilgesys, Užliejęs saule ir kaitra visus takus, Suspaudęs širdį, lyg rudens naktis tamsi. Tu ateini iš pat piliakalnių širdies, Iš pačio židinio šventų tėvų namų,— Ir nežinau aš pro tave kitos žvaigždės, Ir nežinau kitų, taip žydinčių skausmų.

Greičiau nei spindulys radaro danguje, Giliau nei sachty suodini urvai, Svelniau nei nailono švelniausioji gija, Ir įkyriau negu šouelis visame kely buvai.

Ir be tavęs aš lyg be duonos kasdieninės, Ir be tavęs, tarytum žemė be lietaus, Ir be tavęs aš lyg be šaukiančios tėvynės Ant žemės vieskelio plataus.

Kaip motina gera, tu surenki visus išsklidusius vaikus Ir kaip patėvis piktas tu negrįžtančiam esi, Kai sieloj pabandi toks didelis ir toks sunkus, Gimtosios žemės ilgesy.

Bernardas Brazdžionis

VIETINĖS ŽINIOS

KUN. GABRIELIAUS BALTRUSAICIO PRIMICIJOS

KUNIGAS GABRIELIUS BALTRUSAITIS, O.F.M.

SCRANTON, Pa.—Gabrielius J. Baltrušaitis, O.F.M. kunigų išveštas sekmdienį, birželio 20, 1954. Mt. Alvernia seminarijos koplyčioje, Wappingers Falls, New York. Išventė J. E. vyskupas Blaise S. Kurz, O.F.M., D.D. Sekmdienį, birželio 27, 10:30 ryte, kunigas Baltrušaitis laikys pirmąsias iškilmingas mišias...

AVON PRODUKTAI

Avon kosmetikai yra nacionaliniai skelbiami ir pasiūlo puikias uždarbių progas dėl šeiminių. Pašaukite: Wilkes-Barre VA 2-9303; Scranton DI 2-7814.

"GARSO" KNYGYNE GALITE GAUTI ŠIAS KNYGAS

- SVENTASIS RAŠTAS—NAUJASIS TESTAMENTAS. J. E. Arkiv. J. Skvireckio vertimas. NAUJASIS TESTAMENTAS apima visas keturias evangelijas knygas; Apaštalių Darbų aprašymą; laiškus Apaštalių: šv. Pavilo, šv. Jokūbo, šv. Jono, šv. Judo ir giliųjų ateinančių iš ano pasaulio dalykų Aprašimą, surašytą apaštalo šv. Jono. Naujame Testamente yra surašyta Viešpaties Jėzuso darbai ir stebuklai. \$2.00.
SVENTASIS RAŠTAS tai yra KNYGA knyga. Todėl patys užsakykite jį ir užsakykite mūsų brolius, kurie yra karo audrų išlaikyti. Jie yra labai išsilęgi lietuviškų knygų. Stipriausio apdarais \$4.00; popieriniai viršeliai—\$2.00.
SVENTŲJŲ GYVENIMAI—Šaltymai kiekvieną dieną. Knyga turi netoli 1000 puslapių, gausiai paveiksluota, puikiais, stipriais apdarais su auksu kryžium ant viršaus. Kaina tik \$4.00.
KAIP TAPTI AMERIKOS PILIECIU? Tai yra labai naudinga knygutė, kuri daug padės tiems, kurie ruošiasi gauti Amerikos pilietybės antruosius popierius. Joje yra trumpai suglausti klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbomis. Knygutė maža formatu. Gali moteris ją įsidėti į rikiulį (pocketbook). Didelis raidės, spauda aiški. Kaina 25 centai.
"VAI LĖKITE DAINOS"—Gražiųjų lietuvių dainų rinkinys. Parašė kun. J. Dabrila. Papildyta rinkinį išleido kun. Fr. M. Juras. Knyga 288 puslapių, nedidelio formato. Telpa 233 gražiausios populiariausios liaudies dainos. Kaina 1 (vienas) doleris.
JOBŲ DRAMA, prof. Ant. Macalno... \$2.00
DIDYSIS INKIZITORIUS, prof. Ant. Macalno... 2.00
SVENTIEJI AKMENYS (eilėrašiai), Fausto Kriko... 2.00
MISIOS, Jerolimo Kažinsko... 1.50
SVENTASIS RAŠTAS, II tomas... 5.00
LIAUDIES DAINOS, IV, K. V. Banašio... 2.00
100 LIAUDIES DAINŲ, K. V. Banašio... 7.00
Zymiai Nupigintos Maldaknygės
MALDŲ VAINIKELIS (originali kaina 70 centų)... .50
MALDŲ VAINIKELIS, juoda apdarais... .40
Užsakykite kreipkitės į "GARSO" ADMINISTRACIJĄ 73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.

MOSŲ KOLONIJOS ZINELES

SHENANDOAH, Pa.—Gegužės mėn. paskutinį šeštadienį šv. Jurgio lietuvių parapija suruošė Marijos Metų procesiją ir Apreiškimo (airių) parapijos bažnyčia.

Procesija pasisekė labai gerai: oras buvo gražus, taigi procesijoje galėjo dalyvauti pripildyta bažnyčia žmonių. Vadovavo kun. J. Lukšys, asistuojant klebonui J. Karaliui ir kun. St. Railai. Marijos litaniją ir lietuviškas giesmes pakaltomis giedojo parapijos choras ir mokyklos vaikai.

Sekmdienį klebonas J. Karalius procesijoje dalyvavusius paragyrė ir pasidžiaugė kaip gražiu katalikišku pavyzdžiu vietos gyventojams.

Birželio 4-tą dieną palaidota Pranciška Ropienė - Gudeliene priklausiusi visai eilei katalikiškų organizacijų: ji taip pat buvo neseniai suorganizuoto parapijos moterų choro narė. Jos amonyje organizacijos, o ypač moterų choras neteko uolios darbuotojos ir giesmininkės. Laidotuvių metu pagal lietuvišką paprotį buvo pagiedota "Viešpaties Angelas".

Birželio 13 d. parapijos Kazimieriečių seselių vedamos mokyklos metu baigimo proga buvo pamaldos. Astuntą skyrių baigė 38 mokiniai. Mergaitės buvo apsiirngusios baltomis suknelėmis, tai visiškai deriposi su bažnyčios rimitimi—orumu.

Birželio 13 d. sumos metu kun. St. Raila paminėjo anas liūdnesias ir vis tebesitęsiančias dienas lietuvių deportacijų į Sibirą ir kitus tolimus Rusijos kraštus. Vietos dienraštis Evening Herald tu liūdnu sukaktuvių proga atspausdino atitinkamą straipsnį, išskelbiamas komunizmo žiaurumus Lietuvoje.

Birželio 13 d. sumos metu kun. St. Raila paminėjo anas liūdnesias ir vis tebesitęsiančias dienas lietuvių deportacijų į Sibirą ir kitus tolimus Rusijos kraštus. Vietos dienraštis Evening Herald tu liūdnu sukaktuvių proga atspausdino atitinkamą straipsnį, išskelbiamas komunizmo žiaurumus Lietuvoje.

Birželio 13 d. sumos metu kun. St. Raila paminėjo anas liūdnesias ir vis tebesitęsiančias dienas lietuvių deportacijų į Sibirą ir kitus tolimus Rusijos kraštus. Vietos dienraštis Evening Herald tu liūdnu sukaktuvių proga atspausdino atitinkamą straipsnį, išskelbiamas komunizmo žiaurumus Lietuvoje.

KALIFORNIETIŲ VEIKLA

LOS ANGELES, Calif. — V. Belijaus, šiuo metu gyvenančio Diego, Calif., turi paruošęs angliški lietuvišką legendų knygą. Jis pasiūloš dar šiais metais šią knygą išleisti. Knyga bus gausiai iliustruota: iliustracijos jau nupieštos. Ši legendų knyga bus spausdinama "Lietuvių Dienų" spaustuveje. Šiuo metu čia spausdinamas ir V. Belijaus redaguojamas ir leidžiamas folkloro ir lietuviškosios tautos kultūros žurnalas "Viltis". Šiame angliški leidžiamame žurnale V. Belijaus visad daug vietos skiria lietuviškiems reikalams. Žurnalo prenumeratoriai daugiausia yra kitataučiai.

Amerikos Lietuvių Bendruomenės reikalais "Lietuvių Dienų" birželio numerįje duodamas pasikalbėjimas su ALB LOK-to pirm. prel. J. Balkūnu. Tame pačiame numeryje rašo: dr. M. Brakas, dr. P. V. Raulinaitis, dr. P. Daužvardis, M. Kattiliskis, kan. M. Vaitkus, A. Rannit ir kiti. Telpa virš 50 aktualių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo.

Vinco Ramono "Kryžiai" angliški jau baigiami atspausdinti. Knyga netrukus atiduodama ryškyn. Angli kalbon šį romaną išvertė LD red. M. C. Stark. Knyga leidžia LD leidėjas A. Skirius.

Birželio liūdnieji įvykiai buvo paminėti visų trijų Pabaltijo tautybių kartu birželio 12 dieną Patriotic salėje. Šiais metais paminėjimui vadovavo estai. Mėnėnėje programoje pasirodė ir lietuvių: solistė Florence Korsak padainavo porą lietuviškų dainų, taip pat porą dainų padainavo Br. Budriūno ved. šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras. Šiuos įvykius paminėjo tą pačią dieną ir lietuvių radijo valandėlė. Pūkią kalbą pasakė Br. Raila. P.

30 METINE SUKAKTIS

PHILADELPHIA, Pa.—Vietinis ukrainiečių katalikų arkivyskupas-ekzarčas, Konstantinas Bogachevskis lygiai prieš 30 metų birželio 15-tą Romoje buvo konsekruotas įšventintas vyskupu. Po įšventinimo jis atvyko

AMERIKA. O KADA ŠIS—PHILADELPHIJOJE—BUVO JO INTRONIZACIJA—PROFESINIS ĮVEDIMAS Į KATEDRĄ, TAI IR LIETUVIAI SU SAVOJA LIETUVOS VĖLIAVA TOJE IŠKILIAJĖ DALYVAVO. NES, MAT, TAME DALYKĖ JAU ANKŠČIAU JIE BUVO SUŠTARĖ SU UKRAINIEČIŲ KATEDROS KLEBONU, KANONIKU MAKSYMILIJONU KINOŠU.

Lietuvos vėliavą toje procesijoje nešė a. a. Juozas Vidikauskas. Reporteris

MIRĖ PROFESORIAUS ERETO ŽMONA

Š. m. gegužės 20 dieną Baselyje mirė lietuviams gerai pažįstama veikėja Ona Jakaitytė-Eretienė, su prof. J. Eretu sukūrusi šeimą 1925 metais.

Jų šeima Baselyje sudaro tarytum lietuvišką salą svietimo krašte. Seimoj nebuvo girdėti kitokio žodžio, kaip lietuviškai. Visi 5 jų vaikai: 1 sūnus ir 4 dukterys savo harmoningu gyvenimu šeimoje gali eiti pavyzdžiu.

Palaidota š. m. gegužės 22 d. Baselyje. Karstas skendęs gėlėse ir žalumynuose, tarp jų buvo ir puošnūs su trispalviu kaspinu Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės vainikas. Per laidotuves šveicaras klebonas ir lietuvis kun. Burdžius nušvietė velionės gyvenimą ir nuopelnus savajam kraštui. Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės vardu atsiveikimo žodį pasakė krašto valdybos pirmininkas A. Paulaitis, nurodydamas, kad O. Eretienės gyvenime buvo vienas tikslas ir idealas—Lietuva.

Prof. J. Eretas žmonos mirties dieną Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkui pareiškė: "Aš pasilikau tas patas. Mano mirusios žmonos darbas bei pareigos yra atitekusios mums, ir mes josios dirbtį darba ir toliau dirbsime su visišku pasišventimu."

Profesoriaus ir šandien, kaip ir laisvosios Lietuvos laikais, siejant ir rūpinasi visais lietuvių tautą ir Lietuvą liečiančiais klausimais. Rašo straipsnius ir žurnale, keldamas lietuvių tautos kultūrą ir jos vertybes viešumon.

DEMESIO Jūros IR MĖSKERIOJIMO MĖGEJAMS

Vidaus Reikalų Departamento Tautinių Parkų Skvrius praneša, jog visuomenėi atidarytas naujas parkas "Cape Hatters National Seashore Recreation Area".

Vieta nepaprastai graži ir žavingi savo laukiniskumu, pradedanti netoli nuo Virginijos—North Carolinos sienos. Parkas apima 200 mylių ilgumo paigū salų grandinę, taip vadinamą "Outer Banks", kuri galiausiai išsiikiša beveik 30 mylių nuo sausumos ir yra vos 12 mylių nuo Golfo srovės. Nuo Cape Hatters "Banks" pasuka į pietvakarius ir užsibaigia netoli Cape Lookout.

"Banks" gaubia idomi istorija ir daugybė legendų. Piratai, aviacijos pionieriai, pakrantėse, kuriose paskendusiu laivų šipuliai mėtos, nes Cape Hatters ir The Diamond Shoals garsėjo pasaulyje kaip "Atlanto kapinės". Atlanto šaltosios srovės susitikdamos su Golfo šiltąja, čia maišosi nesiliaujančius verpetus, vandens sūkurius. Idomu, jog "Banks" gyventojų kilmė išvedama iš kadaise skendusiu laivų palikuonių.

Kaikuriose vietose kalnuose angliškas dialektas greičiau primena Elizabieths laikus, nei dabartinę anglų kalbą. Jų dauguma dabar pragyvena iš turizmo. Šiauriniame salos krašte randasi keltas parkas "The Fort Raleigh National Historic Site".

KLAUSYKITE LITHUANIAN MELODIAS

KIEKVIENA SEKMDIENI 3:00 iki 3:30 P. M. RADIO STATION WPAG Banga 1000 kil. (Detroito linka) RALPH VALATKA, Programos vedėjas 1878 Lumber Avenue, Detroit 27, Mich. Telefonas Broadway 3-2224

KONGRESO BIBLIOTEKA RENKA AMERIKOS TAUTOSAKĄ

Iš visų Jungtinių Amerikos Valstybių kampu piličiai Kongreso Bibliotekai Washingtono siunčia šimtus Amerikos tautotyros eksponatų. Juos šiam žygiui skatina NBC radijo programos "Weekend" penki minučių priminimas tautotyros rinkimo reikalui, kurį paruošia Bibliotekos Tautotyros Sekcija.

Tautotyra (Folklore), kurią sudaro dainos, pasakos, pasakėčios, papročiai ir tradicijos paveldimo generacijų ir generacijų yra studijuojama kiekvienoje valstybėje, nes ji padeda suprasti tautos socialinę istoriją. Tu būdu amerikietiškoji tautotyra—daugybės tautų ir rasų kultūrų reizginys—atvaizduoja amerikietį praeities kasdieninio gyvenimo formą, kaip jie įsikūrė ir tas gaivalingas permainas, kurios žmės lūko bendruomenė per toki trumpą laiką paverstė pramone ir prekybine visuomene.

Radijo klausytojai parodė šią programą didžiulį susidomėjimą ir siunčia daugybę užklausimų nurodo bibliotekos darbuotojai. Tai parodo, jog amerikietis domisi savo krašto praeitimi ir yra įsitikinę, jog ši medžiaga yra turpestingai žinovu surenkama Kongreso bibliotekoje.

Tautotyros Sekcija visuomenėi skiriamuose kataloguose žymi gautą tautotyros medžiagą, nurodydama ją prisiusintuos asmens pavardę, vietą ir datą. Siunčėjo adresas pasilieka Bibliotekos knygose, neisduodant jo visuomenei.

Štai vienas pavyzdžių paimtas iš Kongreso Bibliotekos Informacinio Biuletenio, kuriame pažymėta tautotyros apie naminių gydydymą: "Cures, Warts: In my home, when I was a Child in Everett, Mass. I had many warts on my right hand, big seedy or ones. The cure was to take a piece of white blackboard chalk. This is the absolute truth."

Biblioteka iš savo pusės pažymi, jog minimas gydymo būdas esąs įtartinas, bet kadangi tokių gydymų pastebėta daugelyje vietų ateityje studijuojančių Amerikos socialinę istoriją turės vertingos medžiagos.

Paskutiniu laiku Tautotyros Skvrius Bibliotekoje gaunąs tiek daug medžiagos, jog nespėjąs visiems padėti, tačiau tikisi su laiku tai padarys. Skvrius prašo dėlto neužsigauti ir toliau siųsti jiems prieinamą medžiagą, kad bendromis pastangomis būtų sudarytas didelis ir vertingas kraštytyros muziejus Sekcija prašo, kad suinteresuoti į šį darbą pritarę kuo daugiau žmonių.

LIETUVĖS SIBIRO TREMTY

Vakarinę Vokietiją šiomis dienomis pasiekė viena mokytojų, neseniai grįžusi iš Vorkutos. Ji bolševikų buvo už tariama špionažą ir propagandą nubausta 25 metams prievartos darbu.

Mūsų atstovo paklausta apie tolimojoje Rusijoje sutiktus lietuvius, ji papasakojo, kad pakeičiui Vorkuta pirmąją lietuvių sutikusi Vologods pereinamajame kalėjime. Tai buvo apie 30 metų ūkininkė. Pasakotoja tikina, kad lietuvių moteris ir mergaitės bolševikų buvo daugiausia nuteistos už tariamą ar tikrą partizanavimą arba partizanų rėmimą. Kirovo pereinamajame kalėjime jos celėje buvo trys lietuvių: bausmė atlikusi mokytoja, kuri buvo siunčiama į vadinamąją "laisvąją tremtį", ir dvi jaunos mergaitės, ne daugiau kaip 20 metų, 1952 m. nuteistos po 25 metų už propagandą ir partizanų rėmimą. Vorkutoje jai teko išbūti daugiau kaip metus laiko ir suėditi daug lietuvių. Dar stovyklos karantinaj sutiko dvi jaunas lietuvaites iš Tauragės apylin-

kės, kaip paprastai, už partizanų rėmimą — bent taip skambėjo sprendimas—nuteistas po 25 metų. Iš klaidpėdžių pasakojimų ji sužinojo, kad 1948 m. Klaipėdoje mirė dr. Zauzūtė, buvusio užsienio reikalų ministerio sesuo. Ji buvo visų labai mylima ir daug kam padėjo. Dėl to bolševikai prie jos labai kibo ir yra kalti dėl jos per ankstyvos mirties. Pasakotojų teigimu, Klaipėdos krašte vokiečių yra labai maža.

Stovykloje lietuvius laikėsi savam būryje ir kitais nelabai patikėdavo. Viesiems į akis krito lietuvių solidarumas: jos viena kitai kuo galėdamos padėdavo ir gyveno kaip tikros seserys. Nė vienos kitos tautybės moteris įarusavy taip gražiai nesugyveno.

KAM KOMUNIZMAS NAUDINGAS

Dresdene, Rytų Vokietijoje, komunistinės valdžios atstova norėjo patirti, kokios nuomonės yra vokiečiai sovietų okupacijos atžvilgiu. Vienas MVD—slaptosios policijos agentas buvo jau nusiminęs, kad neranda nei vieno, kuris palankiai apie sovietus pasisakytų. Bet laimei susitiko vieną pilietį, kuris buvo visiškai priešingos nuomonės negu dauguma.

PIRMASIS ATLANTO POVANDENINIS KABELIS

1866 m. liepos 27 d. po ilgų ir ryžtingų bandymų, Europa buvo sujungta su Amerikos žemynų povandeniniu telegrafo kabeliu. Tai buvo vos vieni metai pasibaigus pilietiniam karui.

Jau 12 metų prieš tai Cyrus Field ir Peter Cooper suorganėdavo bendrovę sujungti Airijai su Newfoundland povandeniniu kabeliu. 1857 metais JAV Frėdens Niagara ir Jungtinės Karalijos Agamomoni, kitas karo laivas, išplaukė pirmiesiems bandymams, tačiau kabelis lūžo 300 mylių nuo Airijos. 1858 metais buvo vėl bandyta: ir nesėkmė. Dar tais pačiais metais kabelis buvo iš tikro padėtas tarp Airijos ir Newfoundlando, tačiau signalai būdavo girdimi labai prastai, o galiausiai Cyrus Field subankrutavo: iš dalies dėl to buvo kaltos ir Pilietinio Karo sąlygos, kuris prasidėjo 1861 metais.

1865 metais, karui pasibaigus, didžiausias tuometinis laivas, Great Eastern, buvo išnuomotas sekančiam kabelio dėjimui. Šis bandymas buvo pradėtas liepos 25 plaukiant į vakarus. Kabelis lūžo 600 mylių atstume nuo kranto ir turėjo būti pamestas po kelių bandymų surasti jo lūžusį galą. Sekančiais metais to pačio laivo įgula atrado kabelį jūros dugne, sujungė jį su nauju stipresniu kabeliu ir galiausiai ištempė jį į Newfoundlandą, vietoje, kurį vadinai "Heart's Content".

LEGAL NOTICES

Notice is hereby given to all persons concerned that the Accountant in the following estates have filed their accounts in the Office of the Register of Wills or the Clerk of the Orphans' Court on or before May 21, 1954 and that, unless exceptions are filed thereto, said accounts will be confirmed "nisi" on June 25, 1954, and confirmed absolutely and audited by the Orphans' Court of Luzerne County at 10 A. M. on Tuesday, July 6, 1954.

Estate of: Anthony Martin, Mac G. McCarty, Exr.; Shirley Yenchia, Eliza Daniels, Grdn.; Alvin G. Horn, Eliza Beth L. Horn, Admtr.; Mary Alice Youlls, John Arnold Cisman, Admtr.; Margaret Hochreiter, Dr. Edward A. Cronauer, Exr.; John Yantacka, Louis Yantacka, Exr.; Rose Hornik, Theresa Chernavsky, Admtr.; Joseph A. Walker, Miners National Bank of W.B., Exr.; Antonia Shadler, William J. Brennan, Exr.; Joseph Kurus or Kurus, Mary Miles, Exr.; Margaret Rizzo, Eliza Pizzozzi, Exr.; Roland Barry, Edwin K. Barry, Exr.; Michael A. Curtis, Neil T. Dwyer, Exr.; Andrew Budzek, Catharine Budziak, et al. Exrs.; Sarah J. Uhl, John H. Uhl, Exr.; Frank Buscage or Pranas Hucevicius, Mildred J. J. Cronauer, Exr.; Eliza Yantacka, Stanley Whitehall, Admtr.; William H. Williams, David J. Williams, Exr.; Anna E. Moore, Joseph A. Moore, Exr.; Anton Olson, Agnes Olson, Exr.; Nellie W. Redington, Second Nat. Bank of W.B., Trustee; Alan Markle, Markle Banking and Trust Co. of Hazleton, et al. Trustees; Conrad A. Balliet, First Nat. Bank of Hazleton, Exr.; Kate Ullrich, First Nat. Bank of Hazleton, Admtr.; C. F. A.; Patrick F. Gallagher, First Nat. Bank of Hazleton, Exr.; Vito Stanzola, Anthony P. Pizzozzi, Admtr.; Lewis Stull, Julia R. Stull, Trustee; Joseph Saportis, Lillian Saportis, Exr.; William J. Garrett, Charles H. Minor, Jr., Admtr.; Anna K. Hvizda, Joseph Hvizda, et al. Exrs.; Anthony Dunlavy, Patrick J. Dunlavy, Admtr.; Mahel E. Placum, Wyoming Nat. Bank of W.B., Trustee; Irene Theresa Fergus, First Nat. Bank of Plymouth, Grdn.; William Arthur Fergus, First Nat. Bank of Plymouth, Grdn.; Carol Jean Fergus, First Nat. Bank of Plymouth, Grdn.; Elizabeth Ann Fergus, First Nat. Bank of Plymouth, Grdn.; Hugh Donald Fergus, First Nat. Bank of Plymouth, Grdn.; Ignatz Mittleman, Mary Mittleman Unterberger, Exr. of Mose A. Mittleman, Admtr.; Ignatz Mittleman, Mary Mittleman Unterberger, Admtr.; D. B. N. C. A.; John August Orlando, George G. Shook, Admtr.; Celia Rish, Josephine Rish, Exr.; Anna Jane Uzups, Leonard Uzups, Exr.; Ida Trimmer, Harry W. Trimmer, Admtr.; David Phillip Thomas, Hopkin T. Rowlands, Exr.; George Melita, Michael Adams, Exr.; John August Orlando, First Nat. Bank of Hazleton, Exr.; Daniel H. Evans, Harris D. Evans, et al. Exrs.; Minar D. Markle, Florence B. Peters, Exr.; Victoria G. Prime, John L. Prime, Admtr.; Elizabeth Johnson, Ethel S. Harlow, Exr.; Mary Bernack, Helen Koslitz, Exr.; Margaret Smith, First Nat. Bank of Hazleton, Trustee; Franklin B. Spry, First Nat. Bank of Plymouth, Trustee; August Bayer, Ruth Albrecht, et al. Exrs.; Francis B. Trimmer, Elizabeth Diller, Admtr.; Anne M. Lorens, Robert, et al. Exrs.; Anna Stefan, George Stefan, Exr.; Lawrence Stawiasz, Lottie Filip, et al. Exrs.; Letta M. Thomas, Hopkin T. Rowlands, Exr. of David P. Thomas, Exr.; Thomas A. Eipper, Kingston National Bank, Trustee; Wayne M. Lawrence, Bertha H. Lawrence, Exr.; Ellen Conwell, Timothy Conwell, Exr.; Stanley Stanowski, Stanley J. Stanor-ski, Admtr.; Sarah J. Jones, Laura Jones, et al. Exrs.

JOSEPH C. STOBEL, Register of Wills and Clerk of the Orphans' Court

ANAPUS GELEZINĖS UZDANGOS

Cigonas padavė pareiškimą įst. ti; Čekoslovakijos komunistu Partijos pareiškimas jį panaikau: "Kas tu esi politiški?" — "Komunistas", atsakė Cigonas. "O kokių pažiūrų buvo tavo priešingos nuomonės negu dauguma."

— Zmonės tesako, ką tik nori. Bet aš jus užtikrinu, kad aš komunistams noriu tarnauti labiau negu bet kam pasulyje. Garbės žodis!—užbaigė anas pilietis.

— Jūs užsiėmimas? — Duobkasy!

TAUPYMA PRADĖK MAŽA SUMA! BET PRADĖK DABAK!

TAUPYMAI APDRAUSTI IKI \$10,000.00 2 1/2% Palūkanų (Interest)

MORGICIŲ PASKOLOS PIRKIMUI AR STATYMI JOSŲ NUOSAVO NAMO

SUPERIOR SAVINGS & LOAN ASS'N

Telephone HE 1-2498 6712 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio